ISTORIA UNIVERSALĂ CONTEMPORANĂ

MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE

Rusia, fiind o țară cu o industrie slab dezvoltată, în comparație cu marile state europene, nu putea asigura nevoile frontului. Mare parte din ostași ajunseseră să umble desculți, fără mantale, mereu flămînzi și adesea trimiși în prima linie și fără puști. Țara era cuprinsă de grevele muncitorilor, de răscoale țărănești, iar pe front sporiseră revoltele soldaților. Partidul Comunist se afla pretutindeni în fruntea luptei duse de masele largi, în primul rînd a muncitorimii.

În februarie 1917, masele muncitoare, înfrățite cu soldații, au răsturnat pe țar. În Rusia s-a instaurat un nou regim alcătuit din reprezentanți ai burgheziei și moșierimii. Acesta a continuat războiul, a refuzat să acorde țăranilor pămînt și a asuprit, ca și în trecut, popoarele Rusiei. La inițiativa și sub conducerea comuniștilor s-au înființat în întreaga țară sfaturi ale reprezentanților muncitorilor, țăranilor și soldaților (în limba rusă sfatul este numit soviet).

V.I. LENIN îndeamnă poporul la luptă împotriva regimului țarist în octombrie 1917.

Transformarea revoluției burghezo-democratice în revoluție socialistă. Condus de *Vladimir Ilici Lenin,* Partidul Comunist a arătat muncitorilor, soldaților și țăranilor că guvernul burgheziei și moșierimii trădează interesele poporului: deci, numai prin înlăturarea lui și preluarea puterii de către sovietele de deputați, năzuințele maselor largi muncitoare puteau fi înfăptuite.

Toată puterea în mîna sovietelor a devenit lozinca pentru trecerea de la revoluția burghezo-democratică la revoluția socialistă, în care puterea în stat s-o aibă proletariatul și țărănimea muncitoare.

Urmînd îndemnul comuniștilor, în numeroase ținuturi, sovietele de deputați ai țăranilor alungau pe moșieri, trecînd pămînturile și inventarul pe seama Sovietului din comună; sovietele de deputați ai muncitorilor controlau repartiția produselor în fabrici, preluau conducerea administrației orașelor. Treptat, sovietele deveniseră o putere revoluționară, populară.

În loc să încheie pacea, guvernul provizoriu a trimis noi unități militare pe front, dar armata rusă a fost din nou înfrîntă de germani. În vara anului 1917, poporul a demonstrat, în *Petrograd,* împotriva guvernului. În loc să încheie pacea, acesta a tras în demonstranți, a arestat și ucis mulți comuniști. Partidul Comunist a arătat poporului că guvernul provizoriu trebuie înlăturat. El a organizat gărzi roșii armate, la orașe și sate. A atras de partea revoluției cît mai mulți soldați. S-a creat *Comitetul militar revoluționar* sub conducerea lui V.I. Lenin. El a dezlănțuit, la *25 octombrie* (7 noiembrie) 1917, *insurecția armată.* Revoluționarii au ocupat Palatul de iarnă (sediul guvernului provizoriu), gările, poșta, telegraful, podurile, ministerele. Membrii guvernului provizoriu au fost arestați, iar conducerea a luat-o *Congresul sovietelor din Rusia.* Acesta a proclamat Rusia, *Republica sovietelor de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor.* Guvernul s-a numit *Consiliul comisarilor poporului;* în fruntea acestui consiliu a fost ales Lenin.

La propunerea lui V.I. LENIN, poporul proclamă puterea sovietică.

Congresul sovietelor a dat două decrete foarte importante: decretul asupra păcii și decretul asupra pămîntului.

Prin ele se propunea începerea imediată a tratatelor de pace, iar

moşiile boierilor, ale ţarului sau ale mănăstirilor erau confiscate în folosul statului şi predate comitetelor ţărăneşti. Totodată, Congresul a dat *Declaraţia drepturilor popoarelor din Rusia,* prin care se proclama deplina egalitate şi suveranitate a tuturor popoarelor din Rusia. Astfel s-a înfăptuit *Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie.*

În 3 martie 1918, Rusia sovietică a încheiat pacea cu Puterile Centrale (Germania şi Austro-Ungaria); o pace foarte grea, dar care a permis guvernului sovietic să organizeze lupta pentru triumful revoluţiei.

Războiul civil. Intervenţia imperialistă. Burghezia şi moşierimea contrarevoluţionară rusă nu se împăcau însă cu victoria sovietelor. Cu ajutorul Angliei, Franţei, Statelor Unite, Japoniei, care au trimis forţe armate, contrarevoluţionarii ruşi au ridicat armele împotriva puterii sovietice, declanşînd un război civil. Timp de trei ani (1918—1921), ţara sovietelor a fost scăldată în sînge. Totodată marile puteri au proclamat blocada, care a tăiat căile de comunicaţie ale Rusiei cu lumea exterioară. În aceste condiţii, Partidul Comunist a ridicat poporul la război pentru apărarea patriei, împotriva trupelor intervenţioniste străine şi a trupelor contrarevoluţionare. Sub conducerea comuniştilor, muncitorii şi ţăranii au apărat revoluţia, învingînd cu grele sacrificii duşmanii interni şi externi.

Proletariatul din întreaga lume, precum şi intelectualitatea progresistă au sprijinit statul sovietic. Numeroşi voluntari cehi, chinezi, bulgari, francezi etc. au luptat în rîndurile Armatei roşii. De asemenea mulţi muncitori şi soldaţi români, aflaţi pe teritoriul Rusiei, au format batalioane revoluţionare româneşti, care au luptat pentru instaurarea puterii sovietice în Ucraina.

În anii războiului civil, puterea sovietică a lichidat proprietatea burgheză asupra fabricilor, transformînd-o în proprietate socialistă, obştească. Totodată s-au luat măsuri pentru ca întregul popor să aibă acces la învăţămînt, ştiinţă şi cultură.

Însemnătatea Marii Revoluţii Socialiste pentru istoria omenirii. *Revoluţia din Octombrie a răsturnat puterea burgheziei şi moşierimii în una din cele mai mari ţări capitaliste din lume şi a instaurat puterea trainică a clasei muncitoare* — dictatura proletariatului; *a creat primul stat socialist din lume; a desfiinţat exploatarea omului de către om şi proprietatea privată; a instaurat proprietatea socialistă, obştească a întregului popor.*

Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie a avut o influenţă deosebită asupra luptei sociale şi naţionale de pretutindeni: mişcarea muncitorească a luat un nou avînt, culminînd cu crearea de partide comuniste; popoarele asuprite din Europa s-au ridicat la luptă împotriva celor patru mari imperii: ţarist, otoman, habsburgic, german, pentru independenţă, pentru formarea de state naţionale; popoarele din colonii au intensificat lupta pentru libertate naţională şi socială.

Revoluţia din Octombrie este începutul unei noi epoci în istoria omenirii — *epoca trecerii de la capitalism la socialism.*

LECTURĂ

La ora 10 dimineaţa, în ziua de 25 octombrie, Comitetul militar-revoluţionar a lansat către cetăţenii Rusiei următorul apel: „Guvernul provizoriu a fost răsturnat. Puterea de stat a trecut în mîinile Comitetului militar-revoluţionar — organ al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, care se află în fruntea proletariatului şi garnizoanei din Petrograd. Cauza pentru care a luptat poporul — propunerea imediată a unei păci democratice, desfiinţarea proprietăţii moşiereşti asupra pămîntului, controlul muncitoresc asupra producţiei, crearea guvernului sovietic, această cauză este asigurată.

Trăiască revoluţia muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor!"

Decret asupra păcii

„Guvernul muncitoresc şi ţărănesc, creat de revoluţia din 24—25 octombrie şi care se sprijină pe Sovietele de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, propune tuturor popoarelor beligerante şi guvernelor lor începerea imediată a tratativelor în vederea încheierii unei păci democratice drepte..."

Decret asupra pămîntului

1) „...Proprietatea moşierească asupra pămîntului se desfiinţează imediat, fără nici o despăgubire.

2) Pămînturile moşiereşti, precum şi toate pămînturile, domeniile mănăstireşti şi bisericeşti, cu tot inventarul lor viu şi mort, cu toate acareturile şi accesoriile lor trec... la dispoziţia comitetelor agrare de plasă şi a Sovietelor judeţene de deputaţi ai ţăranilor..."

Nicolae Ceauşescu despre Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie: „Un rol important, de însemnătate istorică mondială a avut victoria Marii Revoluţii din Octombrie, care a dus la prăbuşirea imperiului ţarist denumit de Lenin „închisoarea popoarelor", la formarea primului stat al muncitorilor şi ţăranilor din lume, deschizînd o eră nouă, era construcţiei noii orînduiri fără clase şi fără asupritori, era socialistă şi comunistă".

ÎNTREBĂRI

— Cum au apărut guvernul provizoriu şi Sovietele de deputaţi? Pe cine reprezentau ele?
— De ce comuniştii au îndrumat muncitorii, soldaţii şi ţăranii ca puterea să treacă în mîna Sovietelor?
— Care au fost înfăptuirile puterii sovietice?
— Prin ce se deosebeşte Revoluţia din Octombrie de celelalte revoluţii din trecut?

SITUAŢIA POLITICĂ ÎN LUMEA CAPITALISTĂ DUPĂ PRIMUL RĂZBOI MONDIAL (1918—1923)

Împletirea luptei revoluţionare cu lupta de eliberare naţională; prăbuşirea marilor imperii. Foamea, lipsa de locuinţe, îmbrăcăminte, încălţăminte, lemne de foc şi alte bunuri, pricinuite de cei patru ani de război (1914—1918), au stîrnit adînci nemulţumiri în multe ţări din lume. Muncitorii, ţăranii, intelectualii s-au ridicat la luptă. În Franţa, Anglia, S.U.A., au avut loc greve şi demonstraţii; masele muncitoare cereau salarii sporite, asigurarea locurilor de muncă, respectarea libertăţilor democratice, încetarea intervenţiei armate împotriva Puterii sovietice.

În alte ţări, lupta revoluţionară s-a împletit cu lupta de eliberare naţională.

Astfel, din cauza dublului jug — social şi naţional — în Imperiul austro-ungar, cerinţele politice şi sociale ale popoarelor asuprite se împleteau cu năzuinţa lor de a dobîndi *independenţa* sau de *a desăvîrşi unitatea lor naţională.*

Lupta revoluţionară de eliberare naţională a acestor popoare, în fruntea căreia s-a situat mişcarea muncitorească şi socialistă, a fost condusă de burgheziile naţionale. Încă în anii războiului, reprezentanţi ai partidelor burgheze au constituit *consilii naţionale* (la unele din ele au luat parte şi reprezentanţi ai partidelor socialiste), care au organizat lupta pentru independenţă şi unitate naţională, luptă care a dus la prăbuşirea Imperiului austro-ungar, care ţinea sub asuprire un număr însemnat de popoare din Europa centrală, inclusiv o parte a poporului român. Pe ruinele acestui imperiu s-au format noi state naţionale.

Desăvîrşirea unităţii naţionale a unor state şi crearea de noi state independente. În locul Imperiului austro-ungar şi în unele părţi din Imperiul german, popoarele ridicate la luptă au organizat state naţionale.

Constituirea Iugoslaviei. Puterea austro-ungară a fost răsturnată în teritoriile slave din sud ale imperiului de puternica luptă socială şi naţională a croaţilor, slovenilor şi bosniecilor. Aceste popoare s-au constituit în state independente. Consiliul naţional care a preluat conducerea acestui stat s-a înţeles cu Regatul Serbiei (independent din 1878) şi s-a hotărît unirea ambelor ţări într-un singur stat, denumit *Iugoslavia.*

Formarea Cehoslovaciei. În toamna anului 1918 a izbucnit revoluţia populară în Boemia şi Moravia. Puterea a fost luată de către *Comitetul naţional ceh din Praga,* care a proclamat crearea statului independent. La această proclamaţie s-a alăturat *Consiliul naţional slovac din Martin.* Teritoriile s-au unit într-un singur stat, *Cehoslovacia.*

În *Ungaria,* în octombrie 1918, luptele oamenilor muncii au dus la răsturnarea guvernului. *Consiliul naţional,* reprezentînd partidele burgheze, a preluat puterea şi a proclamat independenţa noului stat, *Republica Ungară,* înfăptuind *revoluţia burghezo-democratică.* Muncitorii, sub conducerea comuniştilor, au continuat însă lupta, au răsturnat puterea burgheziei şi moşierimii şi au instaurat, la 21 martie 1919, *Republica Ungară a Sfaturilor.* Aceasta a fost o *revoluţie proletară,* puterea de stat aflîndu-se în mîinile proletariatului şi a ţărănimii muncitoare. Marile state imperialiste au organizat intervenţia armată împotriva republicii proletare ungare. La această intervenţie a trimis armată şi guvernul regal român; masele largi din România au luptat activ pentru apărarea dictaturii proletariatului în Ungaria. Armata revoluţionară maghiară a fost însă înfrîntă şi în Ungaria s-a instaurat din nou puterea burgheziei şi moşierimii (1 august 1919).

În *Germania,* poporul din Berlin s-a răsculat: împăratul a fugit în străinătate. S-a format un nou guvern care a proclamat Republica (noiem-

brie, 1918). Sub conducerea comuniştilor, muncitorii cereau guvernului să ia măsuri revoluţionare (dezarmarea poliţiei şi ofiţerilor, înarmarea poporului, toată puterea militară, ca şi cea civilă să fie predate reprezentanţilor consiliilor muncitorilor şi ţăranilor etc.). Guvernul, alcătuit din fruntaşii partidului social-democrat, a căzut însă la înţelegere cu burghezia. Guvernul a organizat alegeri generale pentru Adunarea Naţională în oraşul *Weimar,* departe de Berlinul revoluţionar. Adunarea Naţională a adoptat Constituţia republicii burgheze germane, a ales preşedintele republicii şi un nou guvern (februarie 1919).

Datorită participării maselor largi populare, revoluţia din Germania a fost o *revoluţie burghezo-democratică.* Ea a desfiinţat monarhia, instaurînd republica burgheză.

În *Austria,* muncitorii şi soldaţii răsculaţi au constituit *consilii revoluţionare,* care cereau desfiinţarea imperiului, proclamarea republicii şi largi libertăţi democratice. *Adunarea naţională provizorie,* aleasă din reprezentanţi ai partidelor burgheze şi ai Partidului Socialist Austriac, a proclamat republica (noiembrie 1918).

În teritoriile *poloneze* aflate sub ocupaţie germană şi austriacă partidele burgheze au înfiinţat un *Consiliu de regenţă.* Folosind situaţia creată de prăbuşirea Imperiului austro-ungar şi a Imperiului german, Consiliul de regenţă a proclamat reunirea teritoriilor poloneze şi constituirea noului stat independent *Polonia* (noiembrie 1918).

În *Mongolia,* în 1921, sub conducerea partidului revoluţionar a triumf-

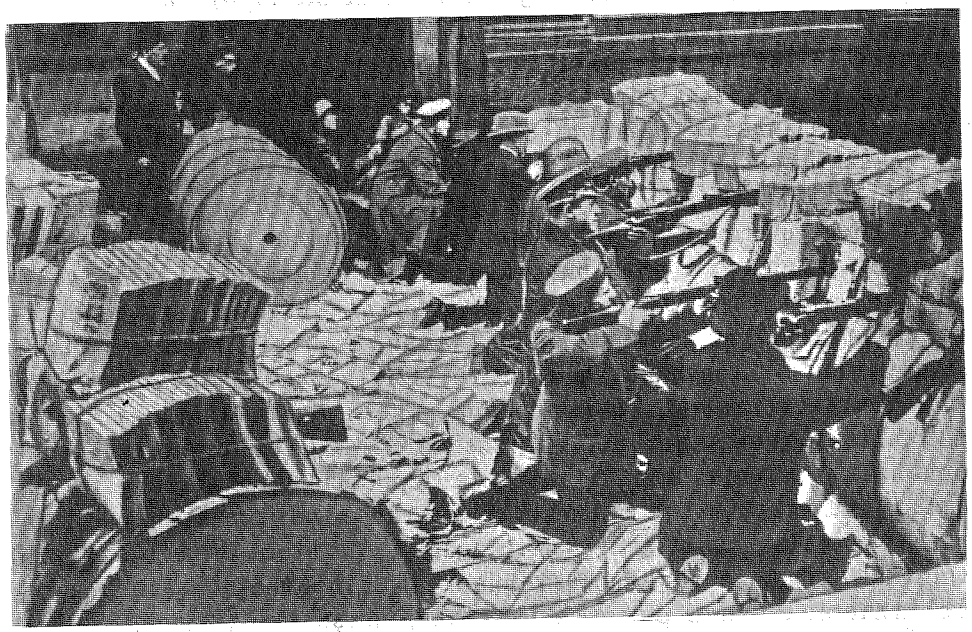

Baricadă în Berlin în timpul revoluţiei burghezo-democratice.

Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, 1 Decembrie 1918.

fat revoluția populară, antifeudală și antiimperialistă; în 1924 s-a proclamat *Republică populară.*

În *Turcia,* sub comanda lui *Mustafa Kemal,* denumit *Atatürk,* Mișcarea revoluționară de eliberare a răsturnat pe sultan, a proclamat țara Republică și a introdus o serie de reforme — administrație modernă de stat, alfabet latin (în locul vechiului alfabet cu caractere arabe) și altele.

Încheierea procesului de formare a statului național unitar român. După Unirea Basarabiei și Bucovinei cu România, *Marea Adunare Națională,* convocată la Alba Iulia, a afirmat voința liberă a maselor populare din Transilvania care în mod unanim au hotărît *Unirea cu țara, Unirea cu România* (1 Decembrie 1918).

Formarea statului național unitar a constituit încununarea unor lupte de secole, a năzuințelor românilor de pretutindeni de a avea un stat unitar independent.

Avîntul mișcării revoluționare; formarea de partide comuniste și muncitorești. Crearea Internaționalei a III-a Comuniste. Mișcarea revoluționară a cuprins nu numai Europa, ci și popoarele coloniale și dependente din Asia, Africa, America Latină. Acestea s-au ridicat împotriva colonialismului și imperialismului, pentru eliberarea lor națională și socială. Clasa muncitoare din numeroase țări s-a aflat în fruntea marilor bătălii de clasă din acei ani. În unele țări, partidele socialiste sau social-democrate s-au transformat în partide comuniste. Toate aceste partide comuniste erau partide revoluționare, bazate pe învățătura marxist-leninistă.

Delegații acestor partide comuniste s-au adunat la Moscova, în martie 1919, și au hotărît crearea unei organizații internaționale a muncitorilor — *Internaționala a III-a Comunistă.* Aceasta a înlesnit schimbul de ex-

perienţă între partidele comuniste şi a contribuit la răspîndirea învăţăturii marxist-leniniste.

În mai 1921, Congresul Partidului Socialist din România a hotărît transformarea în Partid Comunist şi afilierea la Internaţionala a III-a Comunistă. Crearea Partidului Comunist a constituit un eveniment de cea mai mare importanţă în viaţa mişcării muncitoreşti din ţara noastră.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu arată că: *„ Partidul Comunist Român este moştenitorul şi continuatorul celor mai înalte tradiţii de luptă ale maselor populare pentru formarea poporului român, pentru dezvoltarea limbii şi culturii proprii, pentru afirmarea naţiunii române şi a statului naţional unitar — România. Ne mîndrim şi-i cinstim pe toţi aceia care au luptat şi şi-au dat viaţa pentru afirmarea şi libertatea poporului nostru".*

Internaţionala a III-a a existat pînă în 1943, cînd s-a autodizolvat.

Noile orientări în viaţa politică a ţărilor capitaliste; apariţia fascismului. Puternicele greve şi demonstraţii ale muncitorilor din anii 1919—1920 au adus Italia în pragul revoluţiei: monarhia, marea burghezie şi moşierimea, căutînd să stăvilească avîntul revoluţionar, au sprijinit partidul fascist.

În anul 1922, fasciştii au preluat puterea de stat, instaurînd în Italia *dictatura fascistă,* în frunte cu Benito Mussolini. Toate celelalte partide politice au fost interzise; dreptul de grevă şi libertăţile democratice au fost suprimate. Zeci de mii de oameni au fost arestaţi şi condamnaţi, numai pentru că îşi exprimau gîndurile lor de libertate. Italia a devenit un stat poliţienesc.

În unele ţări ca: Germania, Spania, Portugalia, Bulgaria, Polonia, Ungaria, clasele stăpînitoare, căutînd să nimicească mişcările revoluţionare, au sprijinit crearea de organizaţii fasciste şi apoi chiar au instaurat dictaturi fasciste.

Societatea Naţiunilor şi rolul ei. Conferinţa de pace de la Versailles a pus bazele unei organizaţii internaţionale, numită *Societatea Naţiunilor.* Scopurile societăţii erau: dezvoltarea colaborării între state; rezolvarea pe cale paşnică a neînţelegerilor dintre state şi menţinerea păcii.

Dar marile puteri imperialiste au împiedicat Societatea Naţiunilor să-şi îndeplinească nobilele obiective pentru care a fost creată.

LECTURĂ

Secretarul general al Partidului Comunist Român — tovarăşul Nicolae Ceauşescu — despre unirea Transilvaniei cu România:

„Puternice mărturii ale hotărîrii maselor populare din Transilvania de a se uni cu Ţara au fost marile demonstraţii politice de afirmare a dreptului la autodeterminare naţională, constituirea consiliilor muncitoreşti şi a gărzilor naţionale care au preluat puterea din mîinile autorităţilor habsburgice, sutele de mii de semnături pe mandatul delegaţilor la Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia, participarea la adunare a peste 100 000 de ro-

mâni. Au rămas întipărite cu litere de aur în marea carte a istoriei patriei aceste cuvinte ale Rezoluției de la Alba Iulia: *„Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania și Banat...adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dînșii cu România".*

Wilhelm Pieck despre revoluția din Germania:

„Într-un uriaș asalt revoluționar, masele au zdrobit în cursul revoluției din noiembrie monarhia, au pus capăt războiului și au pricinuit sistemului de dominație imperialistă breșe decisive".

Secretarul general al Partidului Comunist Român — tovarășul Nicolae Ceaușescu — despre importanța făuririi P.C.R.:

„Făurirea Partidului Comunist Român, la 8 Mai 1921, a avut loc în condițiile puternicului avînt revoluționar din România creat în anii de după primul război mondial, ale creșterii rolului clasei muncitoare în viața social-politică națională din diferite țări, ca și pe plan mondial, precum și în împrejurările internaționale ale victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie care a deschis era revoluției proletare și a exercitat o puternică influență asupra intensificării luptelor revoluționare de pretutindeni".

ÎNTREBĂRI

— Care au fost cauzele prăbușirii imperiilor german, austro-ungar, otoman și țarist?
— Care este deosebirea dintre revoluția burghezo-democratică și revoluția proletară?
— De ce au fost înfrînte revoluțiile din Germania și Ungaria?
— De ce au sprijinit clasele exploatatoare instaurarea fascismului?
— Ce însemnătate a avut unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România?
— Ce însemnătate a avut înființarea Internaționalei a III-a?

FORMAREA U.R.S.S. — PRIMUL STAT SOCIALIST DIN LUME. DEZVOLTAREA U.R.S.S. ÎNTRE CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE

Statul sovietic în perioada refacerii economiei naționale 1921—1925. La sfîrșitul anului 1920, războiul civil sprijinit de forțele imperialiste (trupele Angliei, Franței, S.U.A., Japoniei) s-a terminat. Puterea sovietică (puterea muncitorilor și țăranilor) a învins. Popoarele sovietice au căpătat posibilitatea să lase pușca și tunul și să reia munca de construcție pașnică a țării.

În anii războiului (primul război mondial și apoi războiul civil), țara a pierdut peste 20 milioane de oameni. Uzinele, fabricile, căile ferate erau distruse, ogoarele lăsate în paragină, șeptelul pierdut. Marile uzine din Moscova, Petrograd și alte orașe nu lucrau din cauză că nu aveau cărbune. Nu se găseau de cumpărat nici cele mai necesare produse: chibrituri, petrol, săpun, hîrtie, încălțăminte, îmbrăcăminte etc.

Sub conducerea lui V.I. Lenin s-a alcătuit planul de reconstrucție a țării. Acesta prevedea construirea de centrale electrice, refacerea și dezvol-

tarea industriei, crearea de noi ramuri industriale în domeniul aluminiului şi electrochimiei.

Prin munca eroică a popoarelor sovietice planul a fost înfăptuit. Uzinele şi fabricile şi-au reluat lucrul, s-a refăcut transportul pe calea ferată, agricultura s-a înviorat. S-au îmbunătăţit condiţiile de viaţă şi de muncă ale popoarelor sovietice.

Formarea U.R.S.S. — 30 decembrie 1922. După victoria revoluţiei, pe teritoriul fostei Rusii s-au înfiinţat 6 republici sovietice. După ce au fost alungaţi intervenţioniştii, cele 6 republici au hotărît să colaboreze în continuare şi în munca pentru construirea socialismului. Astfel, ele s-au unit de bunăvoie, pe baza egalităţii în drepturi, într-un singur stat, federal — *Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.* Acest fapt a întărit puterea statului sovietic atît din punct de vedere militar cît şi economic, iar însemnătatea lui în relaţiile internaţionale a sporit.

În perioada de refacere a ţării, cînd poporul sovietic obţine mari succese, s-a stins din viaţă, la 21 ianuarie 1924, Vladimir Ilici Lenin. Creator al Partidului Comunist, conducător neînfricat al luptei revoluţionare, învăţător al clasei muncitoare — moartea sa a însemnat o grea pierdere atît pentru popoarele sovietice, cît şi pentru proletariatul internaţional. În anii următori, în conducerea Partidului Comunist al U.R.S.S. şi a statului sovietic un rol de seamă l-a avut *Iosif Visarionovici Stalin.*

Victoria construirii socialismului. Planurile cincinale. Refacerea economiei naţionale s-a încheiat în anul 1925. Dar ţara sovietică era încă o ţară agrară, înapoiată.

Pentru construirea societăţii socialiste era necesar să se înfăptuiască *industrializarea* ţării, *colectivizarea* agriculturii, ridicarea nivelului cultural şi tehnic al popoarelor sovietice.

După planuri anuale, s-au alcătuit planuri de dezvoltare a ţării pe o perioadă de cinci ani (planuri cincinale). Întrecerea socialistă a cuprins întreaga ţară; în întreprinderi şi pe ogoare s-au format brigăzi, care munceau cu entuziasm pentru înfăptuirea planurilor.

Industria a ajuns predominantă, dînd aproape 80% din valoarea producţiei naţionale; U.R.S.S. a devenit o ţară industrială înaintată, deţinînd al doilea loc în lume ca volum al producţiei industriale.

Odată cu trecerea la planurile cincinale, în 1928, s-a început colectivizarea agriculturii.

S-a încheiat lichidarea neştiinţei de carte. A început lupta pentru însuşirea tehnicii şi ridicarea nivelului cultural al poporului.

Succesele obţinute în industrie şi agricultură, crearea de cadre tehnice, dezvoltarea literaturii, artei şi ştiinţei sovietice dovedeau că în U.R.S.S. socialismul a biruit la oraşe şi sate.

Schimbările petrecute în viaţa oamenilor, drepturile dobîndite au fost înscrise în Constituţia adoptată în anul 1936.

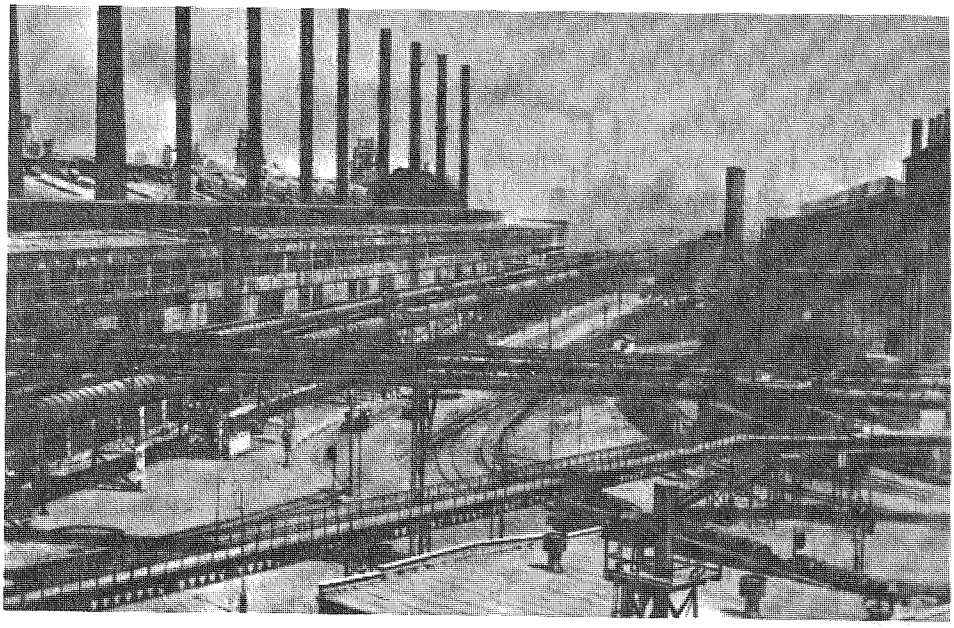

Marele combinat de la Magnitogorsk.

Noua Constituţie se întemeiază pe următoarele principii de bază: proprietatea obştească asupra uneltelor şi mijloacelor de producţie, alianţa de nezdruncinat dintre clasa muncitoare şi ţărănime, egalitate şi colaborare frăţească între popoarele sovietice, iniţiativa creatoare a oamenilor muncii, rolul conducător al Partidului Comunist în Uniunea Sovietică.

Organul suprem al puterii este Sovietul Suprem al Uniunii Sovietice; el cuprinde două camere: Sovietul Uniunii şi Sovietul Naţionalităţilor, care se preocupă de nevoile şi interesele diferitelor naţionalităţi din Uniunea Sovietică. Puterea executivă este exercitată de Consiliul de Miniştri.

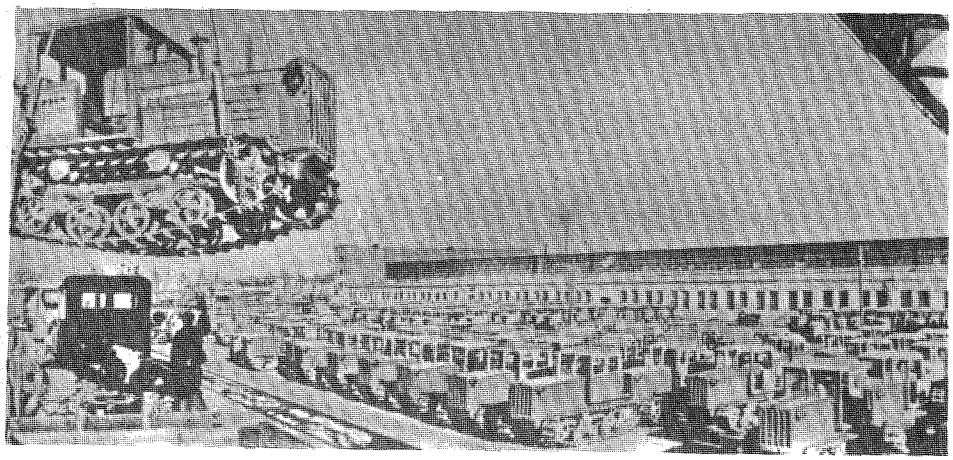

Uzina de tractoare de la Stalingrad (astăzi Volgograd).

Succesele obţinute în construcţia vieţii economice şi politice, creşterea prestigiului internaţional al statului sovietic au făcut ca, în anul 1924, Anglia şi Franţa, şi după aceea şi alte ţări, să stabilească relaţii diplomatice cu U.R.S.S. Aceasta a însemnat de fapt recunoaşterea statului sovietic.

Puterea sovietică a dus o politică de pace, continuînd să încheie relaţii prieteneşti cu toate statele. În 1933 şi Statele Unite ale Americii au recunoscut ţara sovietelor, reluînd relaţiile diplomatice. Cîteva luni mai tîrziu, şi România a reluat relaţii de prietenie cu U.R.S.S.

În 1934, U.R.S.S. a intrat în Societatea Naţiunilor unde, în repetate rînduri, a propus măsuri pentru menţinerea şi întărirea păcii, pentru înfrînarea agresiunii fasciste. Anglia şi Franţa au respins însă propunerile sovietice şi, în anul 1939, U.R.S.S. a încheiat un pact de neagresiune cu Germania hitleristă, nădăjduind că prin aceasta va îndepărta pericolul războiului de graniţele sale.

LECTURĂ

V.I. Lenin despre starea Ţării Sovietelor după terminarea războiului civil (7 februarie 1921): „Sîntem săraci. Nu avem hîrtie. Muncitorii îndură frigul şi foamea. Sînt goi şi desculţi. Maşinile sînt uzate, clădirile se năruie".

Din measajul C.C. al P.C.U.S. la moartea lui Lenin:

„Niciciînd de la moartea lui Marx, istoria măreţei mişcări de dezrobire a proletariatului n-a ridicat o figură atît de gigantică cum a fost defunctul nostru conducător, dascăl şi prieten.

Tot ce are proletariatul cu adevărat măreţ şi eroic: gîndirea neînfricată, voinţa de fier nestrămutată, îndîrjită, atotînvingătoare, ură sfîntă, ură de moarte împotriva robiei şi asupririi, pasiune revoluţionară care mişcă munţii din loc, credinţă nemărginită în puterea de creaţie a maselor, un uriaş geniu organizatoric — toate acestea şi-au găsit o întruchipare măreaţă în Lenin".

Din rezoluţiile Congresului al XVI-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. (iulie 1930):

„În perioada care s-a scurs, U.R.S.S. a intrat în faza unei dezvoltări uriaşe a construcţiei socialiste. Politica leninistă justă a Comitetului Central a asigurat o mare dezvoltare a industriei socialiste, a determinat în rîndurile maselor muncitoreşti un puternic avînt al entuziasmului în muncă".

ÎNTREBĂRI

— Ce sarcini au stat în faţa popoarelor sovietice după terminarea războiului?
— Ce însemnătate a avut constituirea U.R.S.S.?
— Cum ne explicăm creşterea prestigiului U.R.S.S.?